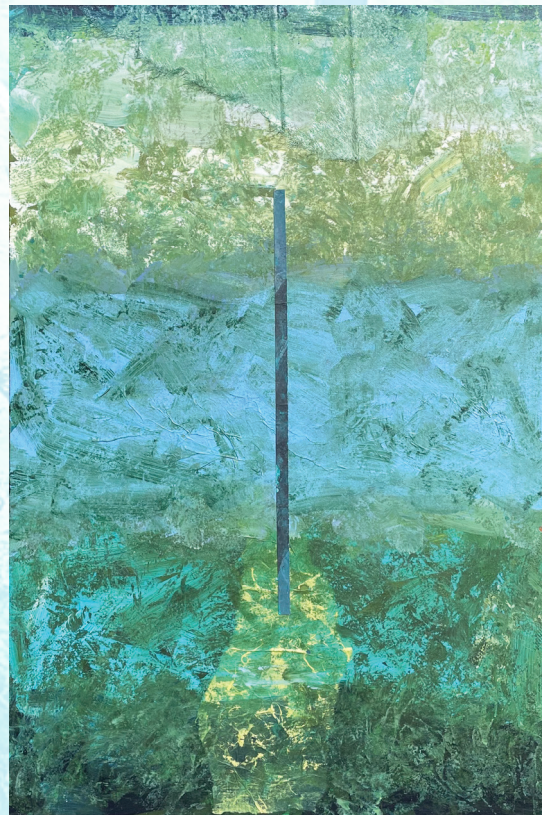

Jana Dolenc je bila rojena leta 1964 v Ljubljani. Osnovno in šolo in gimnazijo je obiskovala v Tolminu, leta 1988 je diplomirala na Akademiji za likovno umetnost v Ljubljani pri Metki Krašovec. Delala je kot samostojna kulturna ustvarjalka in učiteljica likovnega pouka, več let je ustvarjala in razstavljala na Nizozemskem, je mentorica Društva likovnih ustvarjalcev Tolmin in slikarske sekcije društva KUL-TU-RA iz Renč. Ilustrirala je več knjig, *Pripovedke z Martinj Vrha*, *Zlati Bogatin*, *Tolminske pravljice*, *Oblačilna kultura kmečkega prebivalstva na Tolminskem* in druge.

Razstava bo na ogled do 22. 8. 2025.

Plitvine Tolminke,
akril in kolaž na platnu, 60 x 90 cm,
2024

Vabimo vas na odprtje razstave

Jane Dolenc

Odstiranja

v sredo, 18. junija 2025, ob 19. uri
v galerijo Knjižnice Cirila Kosmača Tolmin.

O slikarskem delu Jane Dolenc bo spregovorila
umetnostna zgodovinarica **Anamarija Stibilj Šajn**.

Nastopili bodo učenci Glasbene šole Tolmin.

JANA DOLENC: ODSOTIRANJA

Akadska slikarka Jana Dolenc predano, seizmografsko občutljivo in raziskovalno uresničuje svoje slikarsko poslanstvo. Na poti iskanj, ustvarjalnih hrepenenj, preverjanj likovnih izraznih sredstev, samospraševanj, razkrivanj misli in emotivnih stanj je vedno znala prisluhniti svojemu notranjemu klicu in tako ji je uspelo izgrajevati lasten, izrazito avtorsko samosvoj slikarski karakter. Ta se likovno prepričljivo manifestira, dosega na eni strani zrelost, na drugi pa v avtorici še vedno ohranja draž kreativne radovednosti.

Janino ustvarjanje vseskozi prebuja življenjski prostor; pisan svet pristne narave s čudovitim rastjem, s slikovitimi kamnitimi skladi ter s posebno lepoto in energijo vode, predvsem smaragdne Soče, pa Tolminke in drugih rek tega področja. V njenih delih pa se odseva tudi zgodovina in arhitekturna dediščina, s tem pa avtorica posredno vključuje tudi misel na človeka.

Slikarka je občudovanje stvarstva prenašala na slikovna polja in bila v preteklih ustvarjalnih prizadevanjih v zavezujočem odnosu do resničnosti. Kasneje se je od nje postopoma odmikala. Preko ekspresivnih rešitev poenostavljanja in osredotočanja na bistveno ter avtorskega ovrednotenja je prestopila v sfero abstrakcije. Motivni viri so pridobili introspektiven značaj. Videnje je postalo globoko občutenje, hkrati pa so vse pomembnejše vloge prevzela likovna izrazna sredstva. Tako je začel nastajati cikel Odstiranja, ki zajema široko polje abstraktnega, a v njem še vedno lahko najdemo nekaj otipljivega, iz za slikarko navdihujoče resničnosti izpeljanega, čeprav izrečenega na simbolni, metaforični ali asociativni način.

Začetek interpretativnega preobrata pripada Janinemu pogledu na podstrešno lino. Izbrano formo je radikalno stilizirala in s tem prestopila v svet oblik, ki se izčrpujejo in

koncentrirajo v govorico znakov in simbolov. Zanimanje za pomenljive oblike je razširilo in se posvetilo različnim simbolnim znamenjem in njihovim variabilnim likovnim predstavam.

K več in globlje pomenljivemu pa ni odšla le s formo, ampak tudi s plastenji. Ta zajamejo karakterno raznolike barvne nanose, mestoma pa se jim pridružujejo tudi občutljiva vključevanja tankih kolažnih segmentov, s katerimi ustvarja teksturalno svojstvenost. Kolažne aplikacije pa so tudi letrizmi, ki imajo (ob)likovno in sporočilno vrednost. Zanimanja in prizadevanja za površinske efekte, ki jih rezultirajo spodnji nanosi, so postala slikarkina posebna kreativna draž, ki jo vodi k ustvarjanju učinkov, značilnih za sodobni palimpsest. Pristop je zanimiv z likovnega stališča, hkrati pa objektivizira tudi avtoričin vsebinski kašipot. Spodnji sloji, ki pronikajo na površino, ključno zaznamujejo njeno barvno, pa tudi teksturalno stanje. Nanašanje in odstranjevanje, celo brisanje barve so dejanja ustvarjalnega procesa, s katerimi avtorica dosega posebno mehko in fine prehode oz. nekakšen sfumato efekt. Površina je zaradi karakterno raznolikih nanosov živa, blago trepetava, pulzirajoča, njeno specifično koloristično atmosfero pa pogojuje presevnost spodnjih plasti. Pogled skozi odstira marsikaj. Vodi v globino, prav posebno, brezpredmetno, nedefinirano, neskončno, brez jasno opredeljenega prostora, pa vendar z njim, s tistim, kar predstavlja njegovo iluzijo, kar vzpostavlja imaginarni, duhovni prostor, pogosto presvetljen s svetlobo, ki sije iz neskončnosti ozadja.

Dela iz cikla Odstiranja s premišljeno kompozicijsko gradnjo, ki ima intenco po horizontalni zasnovi slikovnega polja, ter s skrbno urejenimi in žlahtnimi barvnimi prehodi, prinašajo asociacije na krajinsko stvarnost. A pokrajina presega tisto iz resničnosti in ono iz slikarkine preteklosti. Postaja prostor introspekcije, paysage de l'âme, pejzaž duše.

Jana Dolenc začne slikati z živimi barvami, nato pa sledi koloristično umirjanje. Njene barve so fine, pastelne. Poseben čar jim dajejo presevanja. Avtorica namreč izbrani barvi išče tonsko sorodno in tako dosega ubranost in žlahtnost. Toplina in žarenje prvega nanosa preseva skozi večnanosnost in tudi povrhnjico prepoji s posebno barvno atmosfero. Kljub barvnemu nasičevanju je vseskozi ohranjen globinski učinek, svetlobi in toploti pa je omogočen preboj skozi gosto slikovno tkivo. V številnih delih so zanimiva soočanja med zemeljskimi barvnimi vrednostmi in modrinami, v katere je zajet slikarkin dialog med materialnim in duhovnim.

Abstraktna slikovna polja so oblikovana na dva načina; z odprtimi, mehkiimi barvnimi nanosi ali pa z jasnimi, eksaktnimi, zamejenimi barvnimi ploskvami. Poetično vzdušje slikovnega odra, ki asociira na duhovno pokrajino, v nekaterih rešitvah predramlja gestualno naglašena, neposredna slikarska akcija. V nizu slik je avtorica linijske sledi oblikovala v krožno gibanje in tako ustvarjena »gneзда« utrčila v osebni in obči simboliki. Danes so linije redko uporabljene in nastopajo kot povsem sproščen, hipni emotivni odziv. Se pa barvnemu dogajanju in teksturalni živosti pridružuje tudi geometrijsko eksaktna barvna sled, ki poudari horizont, postane steber ali masivna, vertikalna forma. Omenjene rešitve so odraz ustvarjalnega toka, ki gre v smeri simbolnega in sublimnega.

Jana Dolenc vse bolj zastira resničnost, da lahko odstre tisto, kar je najbolj njeno, intimno. Tako naredi likovno prepričljiv prehod iz podobe v prisposodo.

Anamarija Stibilj Šajn